

Za koniklecem na kole do zemědělské krajiny kolem Úval

Brzké jaro nám někdy připraví příjemné překvapení v podobě vlahého bezvětřného dne, vyzývajícího k jednomu z prvních pozimních výletů na kole. Jak jinak než za koniklecem velkokvětým (*Pulsatilla grandis*). Budeme-li mít štěstí, uvidíme ho na několika místech.

Z Valtic vyrazíme na západ, Kolonádu na Reistně i Muzeum Železná opony si necháme na jindy a pokračujeme až do Úval, vesnice s dlouhou historií s aspoň trochu šťastným koncem. Úvaly se totiž po druhé světové válce nacházely v hraničním pásmu, a proto měly být – stejně jako řada jiných vsí v pohraničí – úplně vysídleny. I když bylo vystěhováváno německé obyvatelstvo a asi polovina domů byla zbořena, k zániku vesnice jako takové naštěstí nedošlo. Zajímavostí je, že Úvaly nebyly založeny podél komunikace, nýbrž kolem potoka, od čehož je zřejmě odvozeno jejich pojmenování.

Z Úval se vydáme cestou na jih, která se po necelém kilometru stočí na západ a dovede nás až na jižní hranici nedávno vyhlášené PP Kameníky. V území se v minulosti lokálně a pro místní potřebu těžil vápenc; stopy těžby jsou dosud patrné na reliéfu, který je díky tomu značně členitý, což jistě přispělo k udržení bezlesí v období, kdy lokalita přestala sloužit jako pastvina. Až se dosyta pokocháme místem, výhledem i koniklecem, vyrazíme zpět do Úval severnější cestou.

U kostela nás zaujme socha sv. Kryštofa z 2. poloviny 19. století, která byla v roce 2011 velmi zdařile opravena. Vlastní socha je vysekána z jemnozrnného vápence, podstavec je vyrobený z pálených cihel a mušlového vápence a je opatřený vápennou omítkou. Sv. Kryštof je zobrazován jako obr nesoucí na ramenu malé dítě, Ježíška, s rukou opírající se o mohutnou hůl. Od toho bylo odvozeno i jeho jméno – *Christophorus* totiž v doslovném překladu znamená *nosič Krista*. Tento světec je patronem všeho, co má nějakou spojitost s dopravou a cestováním, např. námořníků, řidičů, poutníků, hledačů poutníků, horských cest, pevností. Ochraňuje před náhlou smrtí, morem a dalšími nákazami, nečasem, bolestmi zubů atd.

Asi 100 m za kostelem se dáme doleva a pojedeme po rovné cestě směřující přímo na sever. V místě, kde se cesta vidličnatě dělí, se opět držíme vlevo, na dalším rozcestí zabočíme ještě jednou doleva a po chvíli už po levé straně ve svahu vidíme náš cíl – PP Paví kopec. Odložíme kolo a posledních pár metrů dojdeme pěšky přes pole. Paví kopec je brdek porostlý suchými trávničky a obklopený poli. Je z něj pěkný rozhled a je to silné místo – člověk se až diví, jak se tento ostrov přírody dokázal udržet v moři polí. V posledních letech mu v tom svou péčí pomáhá parta nadšenců z Břeclavi. Potěšíme se koniklecem, vrátíme se ke kolu a popojedeme k malé osadě Ovčárna. Barokní panský dvůr – ovčín (německy Haid Hof, *dvůr na mokřině*), který jí vévodí, byl původně fűnfkirchenská kolonie novokřtěnců. Fűnfkirchenové byli rakouským šlechtickým rodem maďarského původu. Jejich předkové pocházeli z města Pécs (německy Fűnfkirchen, *Pětikostel*). V době reformace přestoupili Fűnfkirchenové k protestantskému vyznání a podporovali habány na jižní Moravě. Tady náš společný výlet končí; po hlavní silnici s vrátíme zpět do Valtic, nebo pokračujeme do Mikulova.